

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 98/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Business Centrum Hlavná, s.r.o.**, Hlavná 104, Košice, IČO 35 945 397, zastúpenej advokátskou kanceláriou Vojčik & Partners, s.r.o., Rázusova 13, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 31K/30/2023 z 1. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením mestského súdu sp. zn. 31K/30/2023 z 1. októbra 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia mestského súdu podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka je jednou z veriteľov, ktorí si v konkurze vedenom na majetok úpadcu [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „úpadca“), prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením č. k. 31K/30/2023-534 z 5. júna 2024 zverejneným v Obchodnom vestníku č. 112/2024.

3. [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „veriteľ“) je ďalším veriteľom, ktorý si prihlásil do konkurzu svoje pohľadávky v sumách 332 383,56 eur, 187 242,74 eur a 77 556,16 eur, ktoré sú zapísané v zozname pohľadávok pod por. č. 34, 35 a 36. Právnym dôvodom vzniku prihlásených pohľadávok majú byť zmluvy o pôžičke. Sťažovateľka poprela prihlásené pohľadávky tohto veriteľa, pretože z dostupných informácií sa javí, že prihlásený právny dôvod pohľadávok (pôžička) nekorešponduje so skutočnosťou a súčasne že úpadca a veriteľ sú spriaznenými osobami. Dôvodila okrem iného tým, že: i) poznámka uvedená v prevodnom príkaze bola „vklad spoločníka“; ii) pohľadávky boli od roku 2017 do 2023 účtované ako ostatné kapitálové fondy, resp. ako ostatné záväzky voči spoločníkom; iii) bola tvrdená bezúročnosť pôžičiek poskytnutých „cudzou osobou“ na dobu troch, resp. piatich rokov spolu vo výške 539 000 eur, pričom tieto neboli vymáhané a veriteľ nepristúpil do konkurzu. V súvislosti s popretím pohľadávok veriteľa prebieha pred mestským súdom incidenčné konanie pod sp. zn. 32Cbi/8/2024.

4. Veriteľ doručil správcovi podnet popretého veriteľa v zmysle § 32a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“), ktorým žiadal správcu, aby bezodkladne predložil súdu prihlášky popretých pohľadávok [REDAKOVANÉ] s návrhom, aby mu súd priznal hlasovacie práva. Tvrdil, že právnym dôvodom vzniku prihlásených pohľadávok sú zmluvy o pôžičke a pokiaľ v správach pre prijímateľa pri platobných príkazoch, ktorými poskytol pohľadávku č. 34 a č. 35, uviedol, že ide o „vklad spoločníka“, išlo o chybu v písaní. Zdôraznil, že nie je a ani nebol (formálnym) majiteľom obchodného podielu úpadcu.

5. Mestský súd napadnutým uznesením priznal veriteľovi hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretými pohľadávkami zapísanými v zozname pohľadávok pod por. č. 34, 35 s 36. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v tomto štádiu konania nezistil z predložených listinných dôkazov skutočnosti, ktoré by dostatočným spôsobom odôvodňovali opodstatnenosť popretia jeho pohľadávok. Prihliadal na stanovisko správcu, na dôvody popretia popierajúcim veriteľom (t. j. sťažovateľkou), na vyjadrenie popretého veriteľa a ním predložené prílohy, ako aj na skutočnosť, či by nepriznanie hlasovacích práv nebolo v danom prípade neprimeraným zásahom do práv veriteľa. Vo vzťahu k rozporom uvádzaným sťažovateľkou týkajúcim sa účasti popretého veriteľa na spoločnosti prostredníctvom poskytnutých peňažných prostriedkov, ich evidovania v účtovníctve úpadcu, ako aj ďalších skutočností odkázal sťažovateľku na možnosť iniciovania bližšieho skúmania týchto sporných okolností v konaní o určení popretej pohľadávky. Prípadná opodstatnenosť popretia pohľadávok môže byť preukázaná v samostatnom súdnom konaní, v ktorom bude súd rozhodovať o pravosti takto popretých pohľadávok.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že boli porušené jej práva v dôsledku arbitrárneho a formalistického prístupu mestského súdu k rozhodovaniu o priznaní hlasovacích práv veriteľovi. Mestský súd podľa jej názoru neposudzoval jemu dostupné okolnosti a reálne dopady svojho rozhodnutia, ale iba subjektívne vyhodnotil, či má dôjsť k priznaniu hlasovacích práv veriteľovi. Je presvedčená o tom, že ak by mestský súd nepriznal hlasovacie práva veriteľovi, prebiehalo by konkurzné konanie zákonným a nepochybne spravodlivejším spôsobom, keďže by nebolo

ovládnuté spriaznenou osobou s pochybnými pohľadávkami, ktorá dosiaľ nepredložila rozumné vysvetlenie namietaných skutočností. Priznanie hlasovacích práv umožňuje veriteľovi počas trvania incidenčného konania ovládať konkurz, v dôsledku čoho môže dôjsť k nenapraviteľným následkom. Ak by neboli veriteľovi priznané hlasovacie práva, na prvej schôdzi veriteľov by boli prijaté diametrálne odlišné uznesenia. Okrem iného by došlo aj k výmene správcu za nového, za ktorého hlasovala aj sťažovateľka, ako aj k zvoleniu sťažovateľky za člena veriteľského výboru, kde by mohla aj sťažovateľka relevantným spôsobom prejavíť svoj názor v konkurznom konaní.

7. Sťažovateľka mestskému súdu vyčíta zásadné vady v rámci dokazovania či osvedčovania splnenia podmienok na priznanie hlasovacích práv veriteľovi, porušenie povinnosti realizovať ústavne konformný výklad príslušného zákonného ustanovenia a arbitrárny právny záver. Napadnuté uznesenie je podľa jej názoru v zjavnom rozpore s účelom § 32a ZKR, následkom čoho došlo k závažnému zásahu do práv sťažovateľky. Účelom § 32a ZKR je zamedzenie účelovým popretiam, resp. sanovanie negatívnych následkov účelových popretí. V danom prípade však nejde o účelové konanie, ale o snahu zamedziť ovládnutie konkurzu spriaznenou osobou. Mestský súd bol preto povinný dôkladne sa zaoberať dôvodmi popretia a z nich vyplývajúcej pravdepodobnej neopodstatnenosti prihlásených pohľadávok.

8. Ku konštatovaniu mestského súdu, že je potrebné prihliadať na stanovisko správcu, dôvody popretia popierajúcim veriteľom a vyjadrenie popretého veriteľa, sťažovateľka uvádza, že stanovisko správcu sa obmedzuje na konštatovanie vedenia pohľadávok v účtovníctve (bez ohľadu na sporné účtovanie), na ich nenamietanie úpadcom (ktorý je podľa sťažovateľky spriaznený s veriteľom), na nepopretie pohľadávok správcom (ktorý sa s dôvodmi samotného popretia nevysporiadal). Dôvodmi popretia uvedenými sťažovateľkou sa mestský súd takmer vôbec nezaoberal, pričom vyjadrenie veriteľa nevysvetľuje podozrivé okolnosti spochybňujúce jeho pohľadávky. Len zdanlivo sa zaoberal informáciou pre príjemcu s označením „vklad spoločníka“, ku ktorej uviedol, že samotná poznámka nie je právnym úkonom, a popretý veriteľ nebol spoločníkom úpadcu. Opomenul zohľadniť a vysvetliť svoj postoj k okolnostiam vzbudzujúcim zásadné pochybnosti o vierohodnosti tvrdení veriteľa (bezúročné pôžičky poskytnuté cudzej osobe na 5 rokov, aktívne nevymáhané, opomenuté úpadcom, účtované ako záväzky voči spoločníkovi, prevádzané s poznámkou „vklad spoločníka“).

9. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia sťažovateľka odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie má fatálne negatívne následky, čo sa týka postavenia jej práv, ako aj práv ostatných veriteľov, ktoré nebude možné právne ani fakticky spätne zhojiť (pokiaľ napríklad uloží záväzné pokyny, ktoré poškodia konkurznú podstatu) a pod.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým uznesením mestského súdu, ktorým došlo k priznaniu hlasovacích práv a ďalších práv spojených s popretými pohľadávkami veriteľa [REDAKOVANÉ]. Napadnuté uznesenie trpí podľa jej názoru nedostatkom náležitého, vyčerpávajúceho odôvodnenia, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť.

11. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom

poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

12. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

13. V súvislosti s posudzovaním napadnutého uznesenia ústavný súd pripomína, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek možnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri ktorých vydaní súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Inými slovami, úlohou ústavného súdu nie je preskúmať to, ktorá z viacerých do úvahy prichádzajúcich interpretačných alternatív je správna, pretože jeho poslanie sa obmedzuje výlučne na posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia cez prizmu posúdenia porušenia základného práva a slobody, t. j. či rozhodnutie súdu alebo iného orgánu verejnej moci nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti a či je náležité odôvodnené (porov. napr. IV. ÚS 145/2022)

14. Ústavný súd považuje v prvom rade za vhodné poukázať na právnu úpravu relevantnú v danej veci:

14.1. Podľa § 32 ods. 9 ZKR veriteľ má právo domáhať sa na súde určenia popretej pohľadávky žalobou, pričom žaloba musí byť podaná voči všetkým, ktorí popreli pohľadávku. Toto právo musí byť uplatnené na súde voči všetkým týmto osobám do 30 dní od doručenia písomného oznámenia správca o popretí pohľadávky veriteľovi, inak zanikne. Právo na určenie popretej pohľadávky je uplatnené včas aj vtedy, ak bola podaná žaloba v lehote na nepríslušnom súde.

14.2. Podľa § 32a ods. 1 písm. a) ZKR správca na podnet popretého veriteľa bez zbytočného odkladu predloží súdu prihlášku pohľadávky, ktorá bola účinne popretá iným veriteľom, bez ohľadu na to, či bola zároveň popretá aj správcom... Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia správca spolu s

prihláškou pohľadávky predloží súdu listiny, ktoré predložil prihlasujúci veriteľ, prípadne popierajúci veriteľ a uvedie zároveň svoje stanovisko, či pohľadávka je a v akom rozsahu evidovaná v účtovníctve úpadcu, či je a v akom rozsahu namietaná úpadcom a či ju uznáva alebo ju poprel a v akom rozsahu a z akého dôvodu. Podľa § 32a ods. 3 ZKR súd na základe predložených listín bez zbytočného odkladu rozhodne, či a v akom rozsahu veriteľovi prizná hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretou pohľadávkou.

15. V konaní o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou je súd povinný rozhodnúť, či a v akom rozsahu veriteľovi prizná hlasovacie práva spojené s popretou pohľadávkou. Rozhodnutie o priznaní hlasovacieho práva je predbežne vykonateľné, v dôsledku čoho nemá vplyv na výkon priznaných hlasovacích práv, prípadné podanie odvolania. Priznanie hlasovacieho práva veriteľovi popretej pohľadávky nemení nič na samotnom popretí pohľadávky a hlasovacie práva sa priznávajú len do času, kým sa právoplatne nerozhodlo o popretej pohľadávke v merite veci, t. j. v incidenčnom spore (III. ÚS 333/2012). Pokiaľ súd príde k záveru, že nie sú dôvody na priznanie hlasovacieho práva, v záujme právnej istoty vydá negatívne rozhodnutie a určí, že na konkrétnu popretú pohľadávku konkrétnemu veriteľovi hlasovacie právo nepriznáva (Ďurica, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2019. s. 332 a nasl.).

16. V aktuálne posudzovanej veci ústavný súd nezistil, že by v dôvodoch napadnutého uznesenia bola taká skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup mestského súdu nemajúci oporu v relevantnej právnej úprave, ktorú citoval. Odôvodnenie napadnutého uznesenia postačuje na to, aby bolo možné konštatovať ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia. Ústavný súd chápe vecné námietky sťažovateľky, avšak pri otázke dôvodnosti návrhu popretého veriteľa na priznanie hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou konkurzný súd vychádza výlučne z listín predložených podľa § 32a ods. 2 ZKR a v rámci rozhodovania o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou nemá odstraňovať rozpory či riešiť sporné okolnosti v tvrdeniach osôb zúčastnených na konkurznom konaní. V rámci rozhodovania o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou postačuje prieskum, či jestvuje predpoklad existencie práv popretého veriteľa. Ďalší prieskum a hĺbkové skúmanie a preukazovanie skutočností tvrdených osobami zúčastnenými na konaní, teda aj sťažovateľky, sa má uskutočniť v konaní o určení popretej pohľadávky, na čo poukázal i mestský súd.

17. Napadnuté uznesenie tak z hľadiska jeho odôvodnenia nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi jeho obsahom a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd na záver konštatuje, že rozhodnutím súdu o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou a uznesením ústavného súdu, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť smerujúca proti rozhodnutiu o priznaní hlasovacích a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, sa neprejudikuje konečné rozhodnutie súdu v konaní o určení popretej pohľadávky.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal a ani osobitným výrokom nerozhodol o jej návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia mestského súdu (porov. napr. I. ÚS 484/2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu